

ლიტერატურის ტესტის შეფასების კრიტერიუმები

I. ქართული ლიტერატურა

1. იაკობი აფრთხილებს შუშანიკ დედოფალს, რომ იგი მოწამებრივი ღვაწლისათვის უნდა მოემზადოს. შუშანიკს სარწმუნოების დაცვაში შეიძლება ხელი შეუშალოს ეშმაკმა.

1. *მოწამებრივი ღვაწლის შესახებ* -----1

2. *ეშმაკმა* -----1

2. თავდაპირველად ფატმანი ქმარს სახლში ნესტანის ყოფნის ამბავს იმიტომ არ უმხელდა, რომ არ ენდობოდა მას, როგორც უპირო ადამიანს. ფატმანმა უსენს სასახლეში ნესტანის ყოფნის ამბავი იმიტომ გაუმხილა, რომ ეშინოდა, მაინც გაიგებს და დამსჯისო (მარტო ვერ მოაგვარებდა ამ საქმეს, ვერ გაარკვევდა ქალის ამბავს). ფატმანმა მხოლოდ იმ პირობით გაუმხილა უსენს სასახლეში ნესტანის ყოფნის ამბავი, რომ ის ამას არავის ეტყოდა. ფატმანმა ქმარს ეს პირობა მაშინ გაახსენა, როდესაც ის მეფესთან წასასვლელად ემზადებოდა. მეფესთან მისულმა უსენმა ფატმანისათვის მიცემული ფიცი გატეხა და ნესტანის ამბავი გაამჟღავნა. პოემის ამ ეპიზოდში ჩანს უსენის პირუმტვიცობა.

1. *შიშობდა, რომ გაამჟღავნებდა* -----1

2. *ქმრის რისხვის შეეშინდა* -----1

3. *არსად გაამხელდა* -----1

4. *მეფესთან რომ მიდიოდა* -----1

5. *პირობის დარღვევით* -----1

6. *ფიცის გამტეხია* -----1

3. ავტორის აზრით, სიმართლის თქმა თავად მოქმელს დააზარალებს. გასაკიცხი იმიტომ უნდა გაიკიცხოს, რომ ადამიანი კრიტიკას მოერიდება (სხვები გაფრთხილდებიან და იმავეს აღარ ჩაიდენენ).

1. *სიმართლის მოქმელი დაისჯება* -----1

2. *ადამიანები მეტ სიფრთხილეს გამოიჩენენ* -----1

4. პოეტი ბანოვანს უსაყვედურებს, რომ მას არ სწამს ადამიანთა შორის მარადიული სიყვარულის არსებობისა („რად გრწამს არ იყოს საუკუნო მადლი ტრფობისა?“). მშვენიერება ზეციდან მოსული ღვთიური ნათელია, რომელიც ადამიანის შინაგან სამყაროს ასხივოსნებს („მშვენიერება ნათელია, ზეცით მოსული, რომლით ნათლდება ყოველი გრძნობა, გული და სული“).

1. *არ სჯერა სიყვარულის მარადიულობისა* -----1

2. *მშვენიერება ადამიანის სამყაროს ასხივოსნებს* -----1

5. თერგი განასახიერებს მოძრაობის, აქტიური ცხოვრების იდეას. რუსი ოფიცრის სახე გამოხატავს რუსეთის შოვინისტურ (ქედმაღლურ, ამპარტავნულ) დამოკიდებულებას დაპყრობილი ქვეყნების მიმართ.

1. *აქტიურობის* -----1

2. *ცინიკური* -----1

6. საფარ-ბეგის დანაშაულს ის გარემოება ამძიმებს, რომ სტუმრად იმყოფებოდა ძიძიშვილთან, რომელმაც მისი სურვილის შესრულების გამო თავი საფრთხეში ჩაიგდო. გამზრდელი თავს იმიტომ იკლავს, რომ აღზრდილის ამორალური საქციელის გამო პასუხისმგებლობას გრძნობს.

1. *მან ძიძიშვილობის ადათი დაარღვია* -----1

2. *თავის თავზე იღებს პასუხისმგებლობას* -----1

7. აღუდას ნათქვამს ხევისურებმა უპასუხეს, სიკვდილი გერჩივნა სიცრუის თქმასო („გამოჰქცევინარ ქისტიშვილს, გადუქცევინარ ქალადა“). მინდია ამ აღუდას სიმართლის დასამტკიცებლად მუცალის მკლავი მოიტანა. ხევისბერმა აღუდას თემიდან მოკვეთის გადაწყვეტილება მაშინ მიიღო, როდესაც აღუდამ თვითნებურად შესწირა შავი კურატი მოკლულ ქისტს. ამ პოემის მთავარი სათქმელია – თავისუფლად (პროგრესულად) მოაზროვნე პიროვნებაზე ჩამორჩენილი საზოგადოება ძალადობს.

1. გვატყუებო -----1
2. მოკლულ მუცალს მარჯვენა მოაჭრა -----1
3. როდესაც აღუდამ კურატი დაკლა -----1
4. თემისა და პიროვნების დაპირისპირებისას ღირსეული პიროვნება თემზე მაღლა დგას --1

8. ბეკინა სამანიშვილი ჯიუტი და ეგოისტია (ამპარტავანია). არისტო ქვაშავიძე გაიძვერა და გაქნილია (ეშმაკია). კირილე მიმინაშვილი უდარდელი და ფუქსავატია.

1. „გადაპრანჭულია“ -----1
2. ვირეშმაკაა -----1
3. დარდიმანდია (შფოთისთავია) -----1

9. თეიმურაზ ხევისთავი დაუძღვრებულ და დეგრადირებულ ქართველ თავადაზნაურთა კრებითი სახეა. ბოლშევიკური ხელისუფლებისათვის ეს რომანი იმიტომ იყო მიუღებელი, რომ მასში აისახა ბოლშევიკური წყობისათვის დამახასიათებელი ძალადობა და უსამართლობა.

1. უნებისყოფო ინტელიგენციას -----1
2. რეალისტურად ასახავდა შექმნილ ვითარებას -----1

10. „შუქთა მკრთალი მძივით“ მეტაფორაა.

1. მეტაფორა -----1

11. არსაკიძემ დახატა ღმერთთან მებრძოლი იაკობი. არსაკიძის სურათის შესახებ მეფეს ფარსმანმა უთხრა. სინამდვილეში მეფემ დიდოსტატი შორენას სიყვარულის გამო დასაჯა.

1. ღმერთთან მებრძოლი იაკობი -----1
2. ფარსმანმა უთხრა -----1
3. ეჭვიანობა -----1

12. მთავარი პერსონაჟი სიკვდილით იმიტომ დასაჯეს, რომ იგი ყველასაგან გამოირჩეოდა.

1. სხვებისაგან განსხვავდებოდა -----1

II. წერითი დავალებების შეფასების კრიტერიუმები

თითოეული წერითი დავალების მაქსიმალური ქულაა 25. უპირველეს ყოვლისა, გამსწორებელმა უნდა განსაზღვროს, უპასუხებს თუ არა ნაწერი მოცემულ დავალებას.

თუ აბიტურიენტის ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, მითითებები მხოლოდ ერთ-ორი წინადადებით არის შესრულებული ან ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებული, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს, დაიწერება 0 ქულა და ნაწერი აღარ გასწორდება.

თუ ნამუშევარი დავალებას უპასუხებს, იგი უნდა გასწორდეს ქვემოთ მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით.

I კრიტერიუმი

№	დავალების ადეკვატურად გაგება და გააზრება	ქულები
1.	დავალების პირობა ადეკვატურადაა გაგებული, ტექსტი ღრმადაა გააზრებული, ნაშრომში იგრძნობა ავტორის უმთავრესი სათქმელისა და ემოციური მიზანდასახულობის წვდომა.	4
2.	დავალების პირობა და ტექსტი ადეკვატურადაა გაგებული.	3
3.	დავალების პირობა და ტექსტი მთლიანობაში ადეკვატურადაა გაგებული და გააზრებული, თუმცა ერთ შემთხვევაში შეინიშნება დავალების პირობის ან ტექსტის არაადეკვატური გაგება.	2
4.	ერთზე მეტ შემთხვევაში დავალების პირობა ან/და ტექსტი არაადეკვატურადაა გაგებული.	1
5.	ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებული.	0 ნაწერი აღარ სწორდება

II კრიტერიუმი

№	ნაშრომის აგება	ქულები
1.	ნაშრომი უპასუხებს სამივე მითითებას და კარგადაა ორგანიზებული, მონაკვეთები თანამიმდევრულად და ლოგიკურად ენაცვლება ერთმანეთს, აბზაცები სწორადაა გამოყოფილი (დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული).	3
2.	ნაშრომი უპასუხებს სამ მითითებას, თუმცა ნაწილობრივ დარღვეულია ტექსტის ლოგიკა ან/და ზოგან აბზაცები არასწორადაა გამოყოფილი; ან ნაშრომი უპასუხებს ორ მითითებას და კარგადაა ორგანიზებული, მონაკვეთები თანამიმდევრულად და ლოგიკურად ენაცვლება ერთმანეთს, აბზაცები სწორადაა გამოყოფილი.	2
3.	ნაშრომი უპასუხებს ორ მითითებას, თუმცა ნაწილობრივ დარღვეულია ტექსტის ლოგიკა ან/და ზოგან აბზაცები არასწორადაა გამოყოფილი; ან ნაშრომი უპასუხებს ერთ მითითებას და კარგადაა ორგანიზებული, მონაკვეთები თანამიმდევრულად და ლოგიკურად ენაცვლება ერთმანეთს, აბზაცები სწორადაა გამოყოფილი.	1
4.	ნაშრომი უპასუხებს ერთ მითითებას, თუმცა ნაწილობრივ დარღვეულია ტექსტის ლოგიკა ან/და ზოგან აბზაცები არასწორადაა გამოყოფილი.	0

III კრიტერიუმი

№	მოსაზრებების არგუმენტირება და ადეკვატური ციტირება	ქულები
1.	მსჯელობა <i>სამივე</i> მითითების მიხედვით <i>დასაბუთებულია</i> (არგუმენტირებულია) და არგუმენტები <i>გამყარებულია</i> ტექსტური მასალით.	6
2.	მსჯელობა <i>ორი</i> მითითების მიხედვით <i>დასაბუთებულია</i> და არგუმენტები <i>გამყარებულია</i> ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითებაზე მსჯელობისას არგუმენტები <i>არადამაჯერებელია</i> და/ან <i>არ არის</i> გამყარებული ტექსტური მასალით.	5
3.	მსჯელობა <i>ორი</i> მითითების მიხედვით <i>დასაბუთებულია</i> და არგუმენტები <i>გამყარებულია</i> ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითება საერთოდ <i>არ არის</i> შესრულებული (პერიფრაზია ან მსჯელობა ორიოდე წინადადებითაა გადმოცემული).	4
4.	მსჯელობა <i>ერთი</i> მითითების მიხედვით <i>დასაბუთებულია</i> და არგუმენტები <i>გამყარებულია</i> ტექსტური მასალით, ხოლო <i>ორ</i> მითითებაზე მსჯელობისას არგუმენტები <i>არადამაჯერებელია</i> და/ან <i>არ არის</i> გამყარებული ტექსტური მასალით.	3
5.	მსჯელობა <i>ერთი</i> მითითების მიხედვით <i>დასაბუთებულია</i> და არგუმენტები <i>გამყარებულია</i> ტექსტური მასალით, <i>მეორე</i> მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები <i>არადამაჯერებელია</i> და/ან <i>არ არის</i> გამყარებული ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითება საერთოდ <i>არ არის</i> შესრულებული (პერიფრაზია ან მსჯელობა ორიოდე წინადადებითაა გადმოცემული).	2
6.	<i>სამივე</i> მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები <i>არადამაჯერებელია</i> და/ან <i>არ არის</i> გამყარებული ტექსტური მასალით.	1
7.	<i>ორი</i> მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები <i>არადამაჯერებელია</i> და/ან <i>არ არის</i> გამყარებული ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითება საერთოდ <i>არ არის</i> შესრულებული; ან მსჯელობა <i>ერთი</i> მითითების მიხედვით <i>დასაბუთებულია</i> და არგუმენტები <i>გამყარებულია</i> ტექსტური მასალით, ხოლო დანარჩენი მითითებები საერთოდ <i>არ არის</i> შესრულებული; ანდა <i>ერთი</i> მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები <i>არადამაჯერებელია</i> და/ან <i>არ არის</i> გამყარებული ტექსტური მასალით, ხოლო დანარჩენი მითითებები საერთოდ <i>არ არის</i> შესრულებული.	0

IV კრიტერიუმი

№	ტექსტის მხატვრული თავისებურებების შეფასება	ქულები
1.	ნაშრომში გამოყოფილია ტექსტის არაერთი მხატვრული თავისებურება (მოცემულია მსჯელობა ავტორის სტილისა და/ან მხატვრული საშუალებების შესახებ) და მსჯელობა დასაბუთებულია კონკრეტული მაგალითებით.	2
2.	ნაშრომში გამოყოფილია ტექსტის არაერთი მხატვრული თავისებურება (მოცემულია მსჯელობა ავტორის სტილისა და/ან მხატვრული საშუალებების შესახებ) და მსჯელობა დასაბუთებულია კონკრეტული მაგალითებით, თუმცა მოხმობილია ერთი არაადეკვატური მაგალითი; ანდა გამოყოფილია ტექსტის ერთი მხატვრული თავისებურება და მსჯელობა დასაბუთებულია კონკრეტული მაგალითით.	1
3.	ნაშრომში გამოყოფილია ტექსტის მხატვრული თავისებურებები (მოცემულია მსჯელობა ავტორის სტილისა და/ან მხატვრული საშუალებების შესახებ), მაგრამ არ არის დასაბუთებული კონკრეტული მაგალითებით ან მოხმობილია ერთ-ზე მეტი არაადეკვატური მაგალითი; ანდა ნაშრომში არ არის გამოყოფილი ტექსტის მხატვრული თავისებურებები (არ არის მოცემული მსჯელობა ავტორის სტილისა და/ან მხატვრული საშუალებების შესახებ).	0

V კრიტერიუმი

№	დამოუკიდებელი აზროვნება და ზოგადი განათლება	ქულები
1.	ნაშრომში მეაფიოდ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა და ზოგადი განათლება.	3
2.	ნაშრომში ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, თუმცა მეაფიოდ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება; ანდა ნაშრომში მეაფიოდ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა, თუმცა ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	2
3.	ნაშრომში ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლებაც და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარიც; ან არ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, თუმცა ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება; ანდა ნაშრომში ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, მაგრამ არ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	1
4.	ნაშრომში არ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, აგრეთვე არ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	0

VI კრიტერიუმი

№	ფაქტობრივი შეცდომები	ქულები
1.	ნაშრომში არ არის დაშვებული ფაქტობრივი შეცდომა.	1
2.	ნაშრომში დაშვებულია ფაქტობრივი შეცდომა.	0

VII კრიტერიუმი

№	ლექსიკა და სტილი	ქულები
1.	ნაშრომში აზრი ენობრივად (ლექსიკურად) ზუსტად და მკაფიოდაა გამოხატული, შერჩეულია დასმული ამოცანის შესაფერისი სტილი, აგრეთვე დაცულია ნაშრომის სტილისტური ერთგვაროვნება, გვხვდება ორიოდ სტილისტური ხარვეზი.	2
2.	ნაშრომში აზრი გასაგებია, მაგრამ ლექსიკა მწირია, გვხვდება რამდენიმე სტილისტური ხარვეზი.	1
3.	თხზულება სტილისტურად გაუმართავია.	0

VIII კრიტერიუმი

№	სინტაქსური კონსტრუქციები	ქულები
1.	ნაშრომში დაშვებულია ერთი სინტაქსური შეცდომა.	2
2.	ნაშრომში დაშვებულია ორი სინტაქსური შეცდომა.	1
3.	ნაშრომში დაშვებულია ორზე მეტი სინტაქსური შეცდომა.	0

IX კრიტერიუმი

№	მორფოლოგია, ორთოგრაფია და პუნქტუაცია	ქულები
1.	არ არის ოთხზე მეტი ამ ტიპის შეცდომა.	2
2.	არ არის ცხრაზე მეტი ამ ტიპის შეცდომა.	1
3.	დაშვებულია ცხრაზე მეტი ამ ტიპის შეცდომა.	0